Poštnina plačana v gotovini. Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. Cene posamezni št. Din —·[illegible]

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRI[illegible] OBRT.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Gradišče št. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Š[illegible] uradu v Ljubljani 11.953. — Št. telefona 552
Naročnina za ozemlje SHS: letno D 90·—, za pol leta D 45·—, za četrt leta D 22·50, mese[illegible] inozemstvo D 120·—. — Plača in toži se v Ljubljani

Licijska knjižnica, Ljubljana

LETO V. LJUBLJANA, dne 11. novembr[illegible] 1922. ŠTEV. 132.

List stane od 1. novembra 1922:

1. za kraljevino SHS:

celoletno	Din. 120.—
polletno	Din. 60.—
četrtletno	Din. 30.—
mesečno	Din. 10.—
posamezna štev.	Din. 1.—

2. za inozemstvo:

celoletno	Din. 150.—

Politični cilji fašizma.

V 13. stoletju, v času interregna, je vladala pestna ali volčja pravica. Javne pravne zaščite ni bilo, in vsakdo je imel samo toliko pravice, kolikor si jo je sam, z lastno pestjo priboril. Veljalo je geslo: Kdor je jači, ta tlači! Plemstvo, ki je predstavljalo državo, se je med seboj prepiralo, živelo je v obalnih sporih, centralna vlast je bila brez vsake moč in država ni bila v stanu, da bi vršila svojo dolžnost, to je, da bi ščitila celo državo pred zunanjimi napadi. Enake razmere smo imeli priliko opažati v Italiji do fašistovskega prevrata. Vsled onemoglosti centralne vlasti je prišlo do interregna, v katerem je vladala pestna pravica. S to ugotovitvijo je treba pri raziskovanju o bistvu italijanskega fašizma za približno pojmovanje razmer, vestno začeti.

Fašisem si je vzel za prvo nalogo, da vzpostavi skoro popolnoma pogaženo avtoriteto države. Pri tem je postopal ravno tako, kakor so postopali mogotci interregna, ki niso gledali na to, da bi očvrstili centralno vlast in ž njo obenem tudi pravno zaščito, ampak da bi vlast uzurpirali. Vodje fašizma so ponovnokrat izjavili mnenje, da obstoji Italija iz dveh držav: iz oficijelne, na demokratsko-liberalnih državnih pojmih sloneče legitimne države in iz neoficijelne, fašistovske države, ki se ne opira na zakon, ampak na pestno pravico. S prehodom veledržave v vlast fašistov se ima razviti nova, nedotakljiva avtoriteta države.

Zvezda vodnica stremljenj fašistovske druhali je »veličina in mogočnost Italije«. Kaj mislijo fašisti s tem? Ali imajo pri tem pred očmi popolnopravno državo, ali stremijo za gospodarsko vspevajočo, finančno močno, politično zdravo in na zunaj mogočno državo? Brez dvoma, mora imeti imperij, za katerim stremijo, vse te prednosti in po njih mnenju ni bila dosedanja oficijelna država za to sposobna. Ker pa ni bila sposobna, se je moralo staro vlado odstraniti in vzeti državne vajeti v lastne roke. Stare meščanske stranke niso videle v tem fašistovskem vrenju nobene nevarnosti in čakale so s prekrižanimi rokami, da to vrenje samo ob sebi poneha, da se ta doba preživi. Kakor se vidi, so moč vrenja podcenjevali pa so nadcenjevali moč in krepost stare državne oblike. Še pred letom bi bilo mogoče zamašiti luknje in izpolniti razpokline, s časom pa je postalo to nemogoče, prepozno in napočil je dan, ko so trompete po rimskih ulicah naznanjale, da prihaja v mesto tribun Mussolini, na čelu svojih legij, pod pestjo katerih se je uklonila cela Italija, od kralja doli do berača.

Fašistovska moč sloni v glavnem na spretno in marljivo razdeljeni vojaški in politični hirahiji. S pomočjo fašistovskega reda in discipline, se je premagalo komunistični nered in disciplino. Glavna napaka komunizma je tičala v tem, da so komunisti zamenjali svobodo s brezpravnostjo.

Kakšen pa je cilj fašistov danes, ko imajo že celo vlast v rokah? »Veličina in mogočnost Italije« ni, po njih mnenju popolna, sedanje meje ne garantirajo mirnega razvoja bodoče velike Italije. Kakor se nam zdijo vse izjave in pretnje, ki jih baje izjavljajo danes različni fašistovski konzuli nemogoče, vendar ne smemo zunanjepolitičnega programa fašizma prezirati in preiti z nasmehom preko vseh teh sicer še neoficijelnih izjav. Preveč se je v preteklosti podcenjevalo Italijo, da bi jo mogli sedaj hkratu pravilno oceniti. Operira se vse preveč lahko z dosedanjimi zastarelimi naziranji in se rado spregleda nevarnosti, ki ležijo v fašistovski interpretaciji one veličine, katero bo morala doseči bodoča Italija.

Važen simpton nezrelosti fašizma je njih stališče, ponašanje napram nasprotnikom. Mlačnežu se sme prizanašati, njega se sme trpeti, nasprotnike pa se mora iztrebiti. Fašizem ne priznava mirnega sodelovanja raznih političnih strank, ki naj bi uživale sankcijonirano svobodo mnenja, besede in tiska. Fašistovska država pozna dve vrsti državljanov: eni so fašisti, ki vživajo vse pravice, drugi so nefašisti, ki plačujejo davke in izvršujejo vse državljanske dolžnosti ,ne da bi imeli pri tem tudi kako pravico, niti ne pravne zaščite. Seveda imajo fašstovski nasilneži tudi izgovore, s katerimi opravičujejo to njih stališče. V glavnem si prisvajajo fašisti nekako monopolno stališče glede patriotizma. Svojo pestno pravico ceni fašist više, nego zakone, in z izgovorom patriotizma ne prizanese fašist nikomur, ki mu ni po volji. — Proti projektom fašizma za sanacijo Italije, za ozdravljenje onih razmer, ki niso bile niti več dostojne za evropsko državo, ako mislimo pri tem na dogodke v Julijski Benečiji, ne bo gotovo nikdo oporekal, toda fašizem ni enostaven, ampak zelo kompliciran fenomen in kdor ga hoče pravično soditi, ga ne sme soditi samo z ene strani, ampak iz vseh strani. Tako se ne smemo niti čuditi, če slišimo, da se fašizem danes hvali, jutri pa graja, da se ga notranjepolitično razume, zunanjepolitično pa zavrača. — Temu ni vzrok mogoče to, da menja kritika svoje mnenje, ampak to je pač odvisno od tega, od katere strani se fašizem obravnava. Za nas je in ostane fašizem brutalno nasilje, ki se ga na nikak način ne da opravičiti.

Slaba politika.

Vedne krize, ki so pri nas običajne in ki so eden glavnih vzrokov, da konsolidacija države tako počasi napreduje, in da časih celo podoba, da je zastal pulz državnega življenja, so povod za današnje vrstice, v katerih hočemo poskusiti, da pogledamo tem nazdravim razmeram na dno in dožene mo, zakaj pravzaprav tolikokrat normalni razvoj utrpi kvaren zastoj. Mnogo so že razmišljali o tem, kdo naj bodo voditelji državnih usod, ali teoretiki in filozofje pa v prvi vrsti gospodarji, ljudje iz praktičnega kupčijskega sveta, ki jim doktrinarne teze teoretične znanosti niso zameglile jasnega pogleda na razmere, v katerih živijo. Videli smo, da je bil Lloyd George mož, ki je že v prav zgodnji mladosti stal sredi vrvenja življenja, katero ga je pravzaprav oblikovalo v bistroumnega in dalekovidnega državnika brez predsodkov in nepotrebne navlake obširne šolske izobrazbe. Zato je tudi njegova zvezda blestela več desetletij v evropski javnosti, kajti on ni bil političen mešetar in muha enodnevnica, ampak nosilec idej, ki so trajno učinkovale na večino naroda ter preko državnih mej. To je skrivnost njegovega uspeha in vzrok njegove visoke superiornosti. Kdor se spominja, s kako realistično in vendarle naivno in humorja polno dikcijo, ki je lastna samo močnim naravam, je Lloyd George med svetovno vojsko slikal v svojih velikih govorih položaj, stoji še danes pod vtisom njegove silne individualnosti, ki sta jo izklesala optimizem in bridkost življenjskih izkušenj. Sicer najdemo malo sličnih primerov. Nemški dnevnik v Mariboru je pred kratkim pri sličnih razmišljanjih imenoval umorjenega nemškega ministra Rathenau-a. Je mnogo resnice v tem, kajti učenjak Rathenau, ki pa je bil tudi zelo mogočen in upliven veleindustrijalec, je imel tako moderne nazore o gospodarstvu, da je kljub svojemu pripadništvu k kapitalističnemu svetu mogel celo v socialistični Nemčiji voditi njeno gospodarsko politiko in odločilno uplivati pri realizaciji vojne odškodnine. Dokler ni postal žrtev reakcionarnega atentata. Kakor tudi se njegova osebnost visoko dviga iznad večine nemških politikov, ker je moral vsled svojega židovstva doživeti več razočaranj in premagati več ovir, kot vsi njegovi stanovski tovariši, vendar on še daleč ne doseže sijajne prikazni svojega angleškega nasprotnika, ki mu je bil naklonjen.

Ako po teh vidikih hočemo presojati domače razmere, moramo reči, da smo še zelo oddaljeni od ustega stanja razmer, ki nam je nujno potrebno. Ne trdimo, da morajo biti vodilni možje v državi osebnosti iz praktičnega življenja, ker bo težko najti požrtvovalnega moža, ki bi hotel poleg dnevnih kupčijskih skrbi prevzeti tudi težko breme politične odgovornosti ter neprijetnost javne kritike. Pač pa bi morali zahtevati, da preide usoda države v roke takih državnikov, ki imajo zares dar božji, da sredi dnevnega političnega meteža kot glasniki velikih idej, ki pa so zasidrane v realnih potrebah in v gospodarstvu naroda, brez ozira na ožje strankarske interese visoko držijo prapor splošnega državnega blagra. In tega pri nas pogrešamo, ker nimamo osebnosti, ki bi se povspele na ta zvišeni nivo. Jugoslovanski politiki živijo samo strankarsko življenje, ki mnogokrat nima globokejše vsebine in se prav malo ozira na gospodarski fundament, ki na njem sloni država. Oni pogosto z demagoškimi krilaticami skušajo ustvariti testo razpoloženje, ki se more roditi samo iz smotrene gospodarske politike. — Celo častitljiva oseba Pašića ne sega preko teh mej, kajti naš zasluženi premier živi vendarle kot podoba v največji meri od dnevnih političnih intrig ter nima, kar je vsled njegove starosti in rahlega zdravja razumljivo, tistega razmaha, ki bi za daljšo dobo navezal široke plasti naroda na vladno politiko in ki bi ustvaril v državnem vodstvu večjo stalnost in usmerjenost. To življenje od danes do jutri postaja neznosno. Tudi druge močne osebnosti, kot Pribičević, so po našem prepričanju nekam okostenele. Kdor iz daljave gleda, ne vidi podrobnosti in zato časih napravi usodepolne napake, — vendar mnogokrot pravilnejše zagrabi jedro stvari kot neposredni udeleženec. Praktični svet se končno naveliča donečih deklamacij, ki so dedščina bivših taborov in deželnih zborov in tudi hrvatskega in b.-h. sabora, ter v današnjem vretju željno pričakuje realnejših besed, ki naj bodo izraz močne volje filozofsko in obenem praktično mislečih mož, in ki naj zato uplivajo v daljših časovnih dobah.

Ali podoba je, da se Jugoslavija ne more ponašati s takimi osebnostmi. Srbski okvir je ozek, jugoslovanski pa se šele poraja. Zato danes živimo le približno državno življenje. Najbrže bo šele bodoča generacija doživela ozdravljenje in bo postavila na poprišče cele može.

„Cif“ in „fob“ v trgovskih pogodbah.

(Nadaljevanje.)

Po angleških običajih razlikujemo dve veliki kategoriji pogodb in to: pogodbe »cif« in »cf«. V prvo kategorijo spadajo pogodbe sklenjene s pogoji, ki smo jih že zgoraj omenili, (stroški, zavarovalnina in voznina), v drugo kategorijo spadajo pa pogodbe s pogojem »franko dospetje«, kjer jamči prodajalec, da blago faktično dospe na namembno mesto (angleško »arrival contracts«). V praksi se navadno uporablja zelo pogosto mešan sistem, kombiniran iz obeh tipov pogodb. Vsekakor je osnoven značaj prve skupine, da se izvrši prebod rizika v luki vkrcanja, da se tedaj prenese riziko potujočega blaga na kupca, medtem ko se izvrši po drugi skupini pogodb, predaja pogodbenih dolžnosti komal v namembni luki.

Po trgovskih običajih nemških luk pomenja klavzula »cif«, da mora nositi prodajalec stroške vkrcanja, prevoza in zavarovanja blaga. Riziko prevoza gre na breme kupca. Prehod rizika ni odvisen od odprave ali sprejema aviza, ampak od efektivnega vkrcanja, odnosno prehod se vedno izvrši s prepustitvijo tovorne police. Odprava aviza se izvrši na riziko kupca. Dejstvo, da se kupcu efektivno vroči avizo, nima juridično prav nobene veljave, ker ni to normativno za prehod rizika od prodajalca na nakupovalca.

Klavzula »fob.« Beseda »fob« je sestavljena iz začetnih črk angleških besed »free on board«, kar bi odgovarjalo našemu »franko brod.« Klavzula »fob« nalaga po usancah tržaškega trga na prodajalca dolžnost, da vkrca blago na parnik na lastne stroške. To interpretacijo so si osvojili vsi tržaški trgovci tudi v praksi. Prodajalec, ki proda blago na podlagi klavzule »fob«, je po splošni praksi primoran plačati vse stroške, ki so potrebni za vkrcanje blaga na krov ladje in zato se vračunajo prodajalcu ali spediterju blaga vsi stroški žerjava in hangarja.

Po trgovskih običajih angleških luk obsega klavzula ali »free on board« ali »fob« vse stroške, ki nastanejo do vkrcanja blaga na parnik. Angleški običaj je v tem pogledu zelo precizen, ker razlikuje klavzulo »fob« od vseh drugih klavzul, ki ne obsegajo vse gori omenjene stroške. Angleški običaji zahtevajo n. pr. s klavzulo »free alongside«, da mora biti blago postavljeno poleg parnika ali na breg.

Tudi angleški običaji razlikujejo v tem oziru med različnimi tipi klavzul, ki ne obsegajo vseh potrebnih stroškov za vkrcanje blaga in med klavzulo »fob« samo. Jako poznajo n. pr. trgovski običaji luke v Marseille-u klavzulo »sous palen«, kar pomenja, da mora biti blago postavljeno pod žerjava V pogodbah s klavzulo »fob« nosi prodajalec vse stroške in riziko za blago do momenta predaje na ladjo. Ako se sklene prodajo s klavzulo »fob namembna postaja«, leži po francoskih trgovskih običajih in po francoskem trgovskem pravu nevarnost na ramenih prodajalca do predaje na namembni postaji. Nemško pravo ne pozna še tega principa, ampak je glede tega vprašanja še odprt spor.

Za gotove predmete in v gotovih pristaniščih Italije pomeni klavzula »fob namembna luka«, da je prodajalec prevzel stroške in riziko do brega v namembni luki. Nekateri zakoni, kakor n. pr. danski in norveški določajo, da pasira v primeru klavzule »fob namembna luka« riziko na kupca v momentu, ko se preda blago kapitanu parobroda ali tedaj ko se blago faktično ukrca.

(Konec prih.)

M. Savić:

Naša industrija in obrti.

(Nadaljevanje.)

Črna Gora in Dalmacija nimajo milaren, pač pa snujejo nove tovarne, ki bodo od oljkinih tropin ekstrahirale potom žveplenega ogljika tehnično oljkino olje in od tega olja izdelovale milo. Take tovarne se bodo osnovale v Makaraški, v Dubrovniku, Dubrovaški Župi in na Braču. Na ta način se bo dobilo letno okrog 1,400.000 olja ali 2 milijona kg mila, ker pride na 20 milijonov kg tropin okrog 7 % olja.

V Sloveniji se nahajajo štiri tovarne. V Kranju se nahaja milarna g. Ignacija Foka s 15 delavci in 3 mojstri, z 22 konjskimi silami in letno produkcijo okrog 120 vagonov mila, 34 vagonov kristalne sode, 24 vagonov surovega mangarina in 12 vagonov kolomaza. V Hudinji pri Celju se nahaja milarna g. Koste Kuna, ki izdeluje letno 62 vagonov mila, 7 vagonov surovega margarina ter lojevih sveč in sicer z 5 delavci. Na Viču pri Ljubljani se nahaja Prva jugoslovanska tovarna mila in sveč prej last P. Zemana, ki producira letno okrog 30—40 vagonov mila, 12 vagonov beljenega voska, 4 vagone ekstrahiranega voska in 36 vagonov sveč. V Mariboru se nahaja Prva mariborska tovarna mila prej S. Bros. Konsum mila v Sloveniji znaša 180 vagonov letno, medtem ko lahko producirajo slovenske tovarne pri forsiranem delu letno okrog 350 vagonov mila. Milo se izdeluje iz olja, loja, masti in odpadkov, ki vsebujejo te predmete; natrijevega hidrata, kavstične sode za trda mila ali kalijevega hidrata za mehka mila; vodenega stekla, kalofonije in eteričnih olj.

Olja, loja in masti ter odpadkov, ki vsebujejo te predmete imamo, vendar ne v zadostni množini, kakor jih je potrebno za izdelavo mila za kritje tuzemske potrebe. To je zato, ker se v tuzemstvu še ne izdeluje potrebna količina jedilnega olja, da bi pri njegovem izdelovanju dobili odpadke za izdelavo mila, kakor se tudi ne izdelujejo olja za tehnične potrebe, kakor palmovo olje, kokosovo olje, itd.; dalje dalje ker se izvaža živa živina ter vsled tega nimamo zadosti loja in 3.) ker se še ne nabira dovolj kosti, da bi se iz njih izvleklo kostno olje. Toda bližamo se vsemu temu in v kratki dobi bomo sigurno producirali vsega toliko, kolikor, nam je treba.

Natrijevega hidrata in kavstične sode produciramo v večjih količinah, kakor pa nam je potrebno. Kalijevega hidrata ne produciramo, akoravno bi ga lahko proizvajali, ker imamo oglje od melase, iz katerih se izdeluje potaša ter bi ga lahko izdelovali.

Kalofonije za sedaj ne produciramo, dasi bi lahko producirali v tovarnah za ekstrahiranje borovih korerin g. Dr. Dimitrija Vasića v Višegradu. Žalibog je njegova tretja tovarna v Busovaču ob prevratu pogorela. Upamo, da bo ta tovarna kmalo obnovila svoj obrat. Vodenega stekla ne produciramo, pač pa imamo pesek od kvarca in sodo; pričakovati je torej, da se bo s produkcijo v kratkem pričelo. Od eteričnih olj produciramo samo brinjevo olje in rožmarinovo olje, ki se pa ne vporablja za milo.

Mi imamo dovoljno število milaren za kritje naše potrebe in pri zadostni carinski zaščiti bi lahko udobno pokrili celo našo potrebo na milu. Ker je večina mojstrov v naših milarnah tujcev, je treba šolati naš naraščaj, da bi lahko zavzel s časom ta mesta. Tako šolanje bi se za sedaj lahko vršilo v šolah v inozemstvu. Enako potrebno pa bi bilo prirediti mojstrske kurze za izdelavo raznih vrst mila za naše milarje in mesarje, tako, da bi se ta obrt zopet obnovila in ojačila kar bi bilo v interesu iskoriščanja krajevnih surovin kakor loja, ocvirkov in podobnih predmetov v naših krajih.

LII. Proizvodnja katrana, črnega premoga in njegova predelava pri nas.

Katran iz črnega premoga se producira pri nas kot postranski produkt pri produkciji svetilnega plina za razsvetljavo mest. V naši državi imajo sledeča mesta plinsko razsvetljavo in producirajo letno sledeče število vagonov katrana iz črnega premoga in sicer: Belovar 4, Brod na Savi 5, Celje 7, Koprivnica 16, Križevci 4, Ljubljana 15, Osijek 25, Maribor 20, Subotica 12, Novi Sad 8, Vukovar 5, Vinkovci 5, Zagreb 50, Pančevo 6, Sarajevo 10 in Split 15 vagonov, kar znaša skupaj 207 vagonov.

Mi imamo sorazmerno malo mest s plinsko razsvetljavo in je radi tega tudi produkcija katrana majhna. Žalibog se pri nas ni niti malo pozornosti posvetilo plinski razsvetljavi in v kolikor sploh obstojajo plinarne, so opremljene za moravsko-ostravski premog. Ker se v mestih, kjer je svetilni plin vpeljan, prištedi pri uporabi plina v kuhinji pri kuhanju s plinom znaša 75 %, kar pomeni veliko, če se nima otrok, odnosno žene se lahko več posvetijo otroku, krpanju in drugemu koristnemu delu in je radi tega od izredne važnosti, da se v vsakem mestu vpelje plinsko razsvetljavo.

Po svetu se pridobiva največ katrana iz črnega premoga pri izdelavi koksa za metalurgične cevi in po takozvanih koksarnah. Mi takih koksaren nimamo, akoravno bi imeli ogromne potrebe za nje pri produkciji bakra v Boru železja v Varešu, za železne livarne, za sladkorne tovarne itd. Razlog, da nimamo takih koksaren je ta, da nimamo premoga za koksiranje. Kar se tiče koksa za porabo borskih in mehaničnih rudnikov, kjer se ne gleda na to ali vsebuje koks žveplo ali ne, bi se lahko izdeloval tak koks v bližini Bora iz Minhovega črnega premoga iz Rtnja. Ako vpoštevamo velike težkoče, ki so zvezane z nabavo koksa, je razumljivo, da vršijo borski rudniki poizvedovanja v svrho zgradb koksarne za lastno potrebo v Boru.

Potreba po katranu iz fosilnega premoga je prignala Nemce k temu, da destilirajo vse vrste premoga ter da izkoriščajo pridobljeni katran, koks, plin in amonijakovo vodo. Ker se je ta stvar izkazala za zelo dobro, se sedaj nadaljuje tudi po vojni, in prišlo je celo tako daleč, da se ne bi moralo dovoliti niti eden kos premoga, da se sežge poprej predno se ne destilira. Pri lignitih se je odkrilo, da je mnogo bolj ekonomično pošiljati njihov koks, kakor pa lignit s toliko % vode. Pričakovati je, da se bode tudi pri nas pričelo destilirati promog in da bomo imeli potem v dovoljni množini vse produkte destilacije.

Oglašajte v „Trgovskem Listu"!

Notna banka v Avstriji.

Poleg zveznega zakona, zakonskega projekta za gospodarsko vzpostavitev in sanacijo, je bil ta teden predložen avstrijskem parlamentu v odobrenje tudi statut nove notne banke.

Po dogovorih z zvezo narodov bo začela nova notna banka svoje delovanje že meseca decembra. Predpogoj za to pa je, da vplača najmanj polovica delniškega kapitala, v iznosu 30 milijonov zlatih kron, tedaj 15 milijonov zlatih kron v gotovem, a da se zasigura druga polovica, najdaljše tekom šestih mesecev. Veliki krediti zveze narodov se bodo dovoljevali samo pod pogojem, da se ustanovi notna banka in da se v omenjenem času zagotovi vplačilo. Ti kapitali se bodo dobavili istočasno z izdajo zlatih zakladnih bonov. S emisijo se ima začeti takoj ko se bo sprejel finančni program. Oni, ki bodo podpisali državne bone, ki se ob enem odločijo za podpisanje delnic nove notne banke se bodo dovoljevale različne lahkote glede vplačila valute delnic nove enotne banke. Delnice bodo uživale gotove davčne privilegije kakor tudi druge prednosti, ki jih bo dodelila država. Stremi se za tem, da se razdeli delnice v državi sami zato se ne bo nudilo delnic v podpis, ampak se bo podpisovanje omejilo samo na Avstrijo. Država sama, se ne bo na noben način udeležile podpisa delnic banke in se bo tudi prevzela garancije za rezultat podpisovanja.

Prvo svoto delnic nove notne banke katera se ima sedaj nabrati, znaša 15 milijonov zlatih kron. Valuta se ne določi, kakor se je to sprva mislilo, v švičarskih frankih, ampak v zlatih kronah. Finančna uprava je iz raznih strani dobila zagotovilo, da je tretjina celokupnega delniškega kapitala, tedaj iznos 10 milijonov zlatih kron že garantiran. Podpis nadaljnih dveh milijonov zlatih kron je istotako že skoro zatovljen tako, da bi bilo za prvi obrok potrebno najti že svoto treh milijonov zlatih kron. Banke ki so sedaj prevzele državne bone, bodo dale vladi opcijo, da se pri zapadlosti državnih bonov en del njim pripadajočega kapitala prevzame v delnicah nove notne banke. Na ta način bi se zasiguralo delniško glavnico nove notne banke. Država bi se z ostalimi krediti, ki jih ima, osobito s deležom na likvidacijskem skupičku avstro-ogrske banke, ne mogla udeležiti ker so te svote zvezane kot pokritje za državne bone. Komaj v poznejšem času, po vrnitvi državnih bonov in osvoboditni pokritja, bi se lahko uporabilo te svote in jih dalo na razpolago novi notni banki.

Statut banke bo napram prejšnjemu načrtu vseboval celo vrsto bistvenih sprememb. Osobito se je popolnoma odstranilo določilo, da se ima držati vse devize, ki služijo v pokritje bančnega kapitala in not, v inozemstvu. Nadalje se je tudi črtalo določilo, da je za gotove

Podlistek.

Od začetnika do popolnega trgovca.

(50. nadaljevanje).

Sredi decembra prispe zopet poročilo iz Buenos-Aires in istočasno tudi majhen vzorčni zavitek ovčje volne. Krapp. Pinto & Comp. pišejo, da bi lahko odposlali koncem decembra 300 zavojev po približno 230 kg prvovrstne Bahia Blanca, bele in precej čiste, in zahtevajo, naj se jih brzojavno obvesti o višini predujma, katerega bi jim v slučaju naročitve lahko izplačali.

»To bo pa zneslo velikansko vsoto!« meni Adolf, ko prinese v pisarno mali vzorčni zavitek.

»Zakaj?« vpraša gospod Feldbach. »Ali veš sploh, kaj je ta stvar vredna? Saj do zdaj še nisi imel opraviti s tem blagom!«

»Že res, papa, toda slučajno sem čital pred nekaj dnevi tržno poročilo glede ovčje volne in spominjam se, da je bila navedena cena za prvovrstno Bahia Blanca izčesano volno 4.20 mark za kilogram.«

»Popolnoma mogoče,« meni gospod Feldbach.

»Ako hočejo torej Krapp, Pinto & Comp. konsignirati 300 zavojev po 230 kg ali približno 69.000 kg, tedaj znaša vrednost take pošiljke približno 280.000 mark in 75 odstotni predujem okroglo 200.000 mark.«

Gospod Feldbach in prokurist se pričneta smejati.

»Ali moj račun ni pravilen?« — vpraša Adolf užaljen.

»Ne popolnoma sinko moj!«

»Saj si vendar sam rekel, papa, da je cena 4.20 mark za kilogram pravilna, in vsled tega ne uvidim, zakaj bi bil napačen moj račun!«

»Kljub temu je napačen, in pojasnil ti bom v kratkih besedah, zakaj. Vzorec volne, ki ga imaš tu, kakor sploh večina ovčje volne, ki pride preko morja k nam, je nečista, to je, taka, kakršna pride z živalskega telesa. Kot se lahko prepričaš, vsebuje taka volna več ali manj prahu, blata, prsti in pred vsem potu živali. Vse to ima seveda svojo težo, in sicer 50, 75 ali še več odstotkov skupne teže. Če imaš torej pred seboj zavoj volne s težo 200 kg, je v tem zavoju pravza prav le 50 do 100 kg čiste volne, kajti s pranjem in česanjem volne, kar delajo česalnice volne proti primerni odškodnini, se izgubi, kot sem že omenil, 50 do 75 odstotkov teže. Cene, ki jih čitaš v evropskih tržnih poročilih, se nanašajo večinoma na čisto, oprano in izčesano volno, in če hočeš torej sklepati na podlagi teh notacij vrednost surove volne, moraš vpoštevati poleg drugega tudi še pristojbino za pranje, tovornino, zavarovalnino, ležarino, provizijo, obresti in bančne stroške.«

»To seveda stvar precej izpremeni,« meni Adolf. »Kot sem te razumel, papa, odvisi vrednost surove volne v prvi vrsti od stopnje čistosti, to je od množine čiste volne, ki jo dobimo iz 100 kg surove volne.«

»Da! Pri česanju volne dobimo najprej dolgodlako, nato kratkodlako volno in slednjič gotove odstotke preostankov. Dolgodlaka in kratkodlaka volna ter preostanki skupaj tvorijo rendement ali izid čiščenja. Pri dobri La Plata volni govorimo na primer o povprečnem rendementu 32 odstotkov in sicer 23.5 odstotkov dolgodlake volne, 7 odstotkov kratkodlake volne in 1.5 odstotkov preostankov.«

Čez nekaj dni prispe ocena volne iz Antwerpna, ki se je glasila na 33 odstotkov, in na podlagi tega se odloči gospod Feldbach za predujem 55 pfenigov pri kilogramu za dobavo prosto krov Buenos-Aires proti izročitvi dokumentov Nemški prekomorski banki istotam. V Buenos-Aires odpošlje primerno brzojavko in prosi Krappa, Pinto & Comp. točnega nakladanja po naročilu v Antwerpnu.

Pri tej priliki izpregovori prokurist z brati še par besed o ovčji volni v splošnem:

»Ovčja volna, ki so jo že v starih časih pridelovali v snovi za obleke, je danes velevažni del, s katerim se bavi svetovna trgovina. Poprej sta bili Anglija in Nemčija glavni produkcijski deželi tega blaga na svetu, toda v drugi polovici preteklega stoletja se je vedno bolj večal dovoz na evropsko tržišče iz Avstralije in Argentinije, tako, da se zdaj v Nemčiji ne izplača več, pečati se s produkcijo volne, ker krije potrebe industrije v polni meri dovoz iz omenjenih krajev.

Izmed drugih izvenevropskih dežel, ki pridobivajo volno, omenjam: vzhodno Indijo, koje volna se izvaža največ v Anglijo in Francijo, ki se pa uporablja vsled slabše kakovosti le pri izdelovanju preprog in odej. Dalje izvaža zdaj Alžirija precej znatne količine v Francijo. Tudi v južnih pokrajinah Rusije se zelo pečajo z rejo plemenitih ovac.

Ko presojamo kakovost volne, moramo preiskovati njeno trdoto, svit, prožnost, trdnost, voljnost in kodravost.

sklepe generalnega sveta potrebna enoglasnost, s čemer bi lahko vsak posamezni generalni svetnik preprečil vse take sklepe. Nasprotno bo za večino glasov in samo za gotove, osobito važne sklepe, kakor nova dopustitev lombardiranje vrednostnih papirjev, določila glede metalnega zaklada i. d. bo potreben dvetretinska večina. Virilni glasi se odpravijo. Generalni svetniki ze volijo na občnem zboru prosto, ne da bi imela državna uprava pri tem katerisi bodi upliv. Nasprotno se bo pa dovolilo po vzorcu francoske banke, glavnim gospodarskim interesnim skupinam, to je industriji, trgovini in obrti, poljedelstvu in delavstvu, svoja lastna zastopništva v generalnem svetu. Generalni svet bo štel vključno s predsednikom 13 članov.

Ker dobi finančna uprava s prevzetjem državnih bonov s strani banke potrebna sredstva, da more zadostiti glavnim potrebam, se bo že tekom prihodnjega tedna nehalo s tiskanjem novčanic in se bo krilo kreditne potrebe države rednim potom, s posojili. Obče se misli, da bo napravil ta sklep v vsakem oziru zelo ugoden vtis in da bo znatno opomogel, da bo subskripcija delnic nove notne banke zelo dobro uspela.

Izvoz in uvoz.

Izvoz vina v Čehoslovaško. Kakor znano, je naša država dosegla, da se sme večji kontingent vina izvoziti v Čehoslovaško. Nemogoče pa je, da bi posameznik mogel v uspehom izvažati vino v Češko, ker bi imel prevelike stroške z organizacijo izvoza in pridobivanje odjemalcev. Take troške zmore le večja družba. To so uvideli prizadeti krogi in zato se vrši v nedeljo 12. novembra ob 10. uri v prostorih vinorejske šole v Mariboru zborovanje vseh na izvozu vina v Češko zainteresiranih krogov. Naj bi se vinotržci, vinorejci in zastopniki vinorejskih zadrug vdeležili tega važnega zborovanjh, na katerem se bo razpravljalo o ustanovitvi izvozne organizacije in njenih pravilih.

Čehoslovaški izvoz lesa. Od januarja do jun. 1922 je izvozila Češkoslovaška 4,837.053 mtc gradbenega lesu (od tega v Nemčijo 1,775.470. v Madžarsko 1,239.156, v Francijo 167.418) proti 2,695.589 mtc v prvi polovici 1921; dalje je izvozila 1,111.812 mtc (2,476.854) lesa za kurjavo, od tega v Švico 603.589 v Madžarsko 207.677. potem 1,220.197 mtc (876.988) rudniškega lesa 1.488,269 mtc (623.851) lesa za celulozo ter 43.472 mtc (5.420) železniških pragov.

Prepoved izvoza petroleja iz Rumunije. Rumunska vlada je prepovedala izvoz petroleja vsake vrste.

Izvoz tobaka iz Bolgarije. Izvoz bolgarskega tobaka je znašal letos 20 mil. 154.848 kg v vrednosti 568 milijonov 610.144 levov. Naša država je uvozila iz Bolgarije 1,405.958 kg tobaka.

Kot je Adolf slišal, je prekomorska volna, s katero se trguje na evropskih trgih, večinoma surova, namreč neoprana in neočiščena, prežeta pred vsem s potom živali. Iz Avstralije prihaja včasih na trg volna, ki se imenuje scoured, toda oprana je nepopolno, in zato označujemo tako pranje s »kolonijalno pranje« nasprotno s pranjem v evropskih pralnicah, ki se imenuje temeljito pranje. — Velika razlika med posameznimi vrstami volne temelji na različnosti pasem in na tem, kako se ovče križajo. Dalje ima velik vpliv na volno tudi podnebje, tla, hrana in ravnanje z žvali. — Važen je razloček med trdo in mehko volno, ker od tega odvisi nje uporaba. Mehko, močno kodrasto, kratko uporabljamo za suknene tkanine, bolj trdo in manj kodrasto za gladke tkanine.

Po kakovosti razdelimo volno v več vrst, ki jih zaznamujemo, pričenši pri slabši z D^2, D^1, C^2, C^1, BA, AA. Kot s kavo in sladkorjem, delamo tudi z volno terminske kupčije in kakor temeljijo tam pogodbe na določeni povprečni kakovosti, tako smatramo pri volnenih terminskih kupčijah kakovost B kot vodilno vrsto.

(Dalje prih.)

Zabrana izvoza duhana iz sovjetske Rusije. Iz Rige poročajo, da je duhanski sindikat zabranil izvoz tobaka iz Rusije, ker so zaloge za domačo potrebo nezadostne.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Komercijalni tečaji na trgovski akademiji v Ljubljani se otvorijo dne 13. novembra 1922. Vpisovanje se vrši v ponedeljek in torek 13. in 14. novembra od 18.—19. ure v učilnici št. I a v I. nadstropju dvorazredne trgovske šole na Kongresnem trgu št. 2. Predavali se bodo sledeči predmeti: Knjigovodstvo, korespondenca, carinski predpisi, davčni predpisi, trgovinstvo, trg. obrtno in menično pravo, narodna ekonomija, stenografija in srbohrvaški jezik. Vsak se lahko vpiše za vse predmete skupaj ali pa za posamezne predmete. Urnik (vsak dan od 17. do 20. ure) se lahko vpogleda na tabli na trgovski akademiji in na dvorazredni trgovski šoli. Vsak priglašenec plača enkratno vpisnino 20 Din, ukovine na mesec 50 dinarjev in za režijo na mesec 10 Din. Pri vpisovanju se mora plačati ukovina in režija za tri mesece skupaj. Drugi trimesečni obrok se plača 15. februarja 1923. Tečaji trajajo do 15. maja 1923. — Ravnateljstvo.

Industrija.

Tovarna čokolade v Mariboru. Kakor se nam poroča iz Maribora, ustanavlja tam g, Zalokar tovarno čokolade, ki bode opremljena z najmodernejšimi stroji svetovne tvrdke Lehmann. Tvornica, katera bodo proizvajala mesečno 15 ton čokolade, prične v januarju z obratom. Gotovo razveselji pojav v naši mladi razvijajoči se industriji.

Tovarno za poljedelske stroje in orodje je začela v Smederovem graditi neka češka družba.

Denarstvo.

Statistika prometa pri poštno ček. uradu v Ljubljani v mesecu oktobru 1922. Vlogov je bilo 152.056 v znesku Din. 232,340.149.79 od tega v kliringu 3818 v znesku Din. 60,599.772.46 vplačano pri naši blagajni 651 v znesku Din. 12,939.765.94 izplačil je bilo 61.533 v znesku Din. 234,557.254.84 od tega v kliringu 3166 v znes. Din. 60,199.772.46 izplačano pri naši blagajni 2539 blagajniških čekov v znes. Din. 62,244.887,02 in 1169 čekovnih nakaznic v znesku Din. 10,149.610 90.

Denar, pobran od kuponov in amortiziranih obveznic državnih posojil na račun inozemcev. Gospod minister je izdal z I br. 20.339 nastopno pojasnilo: Denar, pobran od kuponov in amortiziranih obveznic državnih posojil na račun inozemskih koristnikov, se sme odobriti svobodnemu računu inozemskih koristnikov brez predhodnega dovolila generalnega inšpektorata. Banke prevzemajo jamstvo, da so ti kuponi in te amortizirane obveznice državnih posojil res lastnina inozemskih oseb.

Obtok bankovcev v naši državi je znašal 30. okt. 5.118,070.470 Din.

Zlata pariteta v Avstriji je določena za čas od 6. do 12. novembra t. l. 15.000 n. a. kron.

Carina.

Ob uvozu parafina, cerezina in stearina ni pobirati državne trošarine. Ker parafin, cerezin in stearin niso trošarinski predmeti, nego sirovine za izdelavo trošarinskih predmetov, bodo carinarnice ustavile pobiranje državne trošarine ob uvozu omenjenih predmetov; o vsaki izvršeni uvozni ekspediciji pa morajo obvestiti finančno kontrolo, odnosno trošarinsko oblastvo z označbo, kdo, kdaj, po kateri deklariciji in koliko blaga je uvozil in da se nanje ni pobrala državna trošarina.

Carinski zlati nadavek v Italiji znaša od 1. do 15. novembra 371 odstotkov to je 4.71kratna temeljna carina.

Carinski nadavek na Madžarskem znaša od 25. okt. 40.000 kron za 100 kron carine.

Promet.

Neposredna izmenjava paketov med Jugoslovijo in Italijo. Dne 20. okt. t. lč se je uvedla neposredna izmenjava paketov z Italijo preko izmenjevalnih pošt Ljubljana 2 — Trst prosta luka. Največja dopustna teža za pakete v Italijo je 5 kg, največja označena vrednost pa 1000 zlatih frankov = 10.000 dinarjev. Težna pristojbina za pakete iz naše države v Italijo je 20 dinarjev, vrednostna pristojbina za vsakih 300 frankov ali del tega zneska pa 1 dinar 50 par. Za vsako poštno spremnico je treba po dve carinski napovedi.

Prometne izpremembe. Rodi porušenega mesta med postajama Mikleuš in Bukovica ukinjeno je do nadaljnega sprejemanje in odprema vsakovrstne robe v komadih in vozovnih nakladih bodisi kot prtljago ali ekspresna brzovozna pošiljka v trazitu preko postaj Mikleuš — Bukovci. Medpotne in že sprejete pošiljke naj se odpravijo po pomožni poti. Sprejemanje novih pošiljk po pomožni poti preko Novske — Novakapela — Batrina ali Vinkovcev ni dovoljeno. Dovoljeno je sprejemati in odpošiljati za postaje južne železnice na Madžarskem tudi še selitev, prazne in polne pohištvene vozove in pohištvo.

Javne telefonske govorilnice na železniških postajah. Ministrstvo za pošto in brzojav je v soglasju s prometnim ministrstvom sklenilo, da se po vseh železniških postajah uvedejo javne telefonske govorilnice za privatno uporabo.

Pošt - čekovni promet v Srbiji se otvori 10. novembra 1922 pri sledečih poštah: Beograd - Berza, Palanka, Niš, Leskovac, Kruševac, Aleksandrovac Župa, Čačak Užice, Valjevo, Vranje, Kumanovo, Skoplje, Veles, Štip, Prilep, Bitolj, Ohrid, Prizren, Uroševac, Priština in Mitrovica kosovska. Navedene pošte bodo sprejemale uplačila na položnice računoimetnikov pri čekovnih zovodih v Zagrebu in v Ljubljani ter poštni hranilnici v Sarajevu in bodo vršile tudi izplačila na čekovne nakaznice, vse to bo otvoritve poštne hranilnice v Beogradu za račun poštn. čekovnega zavoda v Zagrebu.

Dobava, prodaja.

Dobava lepenke, bencina in soli. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje na dan 13. novembra t. l. ob 11. uri dopoludne v pisarni upravnika državnih monopolov v Beogradu ofertalno licitacijo glede dobave 80.000 kg bele lepenke (kartona), na dan 20. novembra t. l. ob 11. uri dopoludne ofertalno licitacijo glede dobave 60.000 kg bencina, na dan 29. novembra t. l. ob 11. uri dopoludne ofertalno licitacijo glede dobave 30.000 ton kamene soli in na dan 30. novembra t. l. ob 11. uri dopoludne ofertalno licitacijo glede dobave 32.000 ton morske soli. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki o pogojih itd. je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Razno.

Zmanjšanje kredita pri Narodni banki. Na seji upravnega odbora Narodne banke se je sklenilo, da se vsem imejiteljem kredita pri Narodni banki zmanjša s 1. januarjem 1923 kredit za 10 odstotkov.

Romunski orehi. Letošnji orešni pridelek v Romuniji se ceni na 5000 vagonov; od tega odpade na izvoz 2000 vagonov. Cene še niso ustaljene, za kilogram se zahteva okoli 15 lejev.

Italijanska svila. Iz Milana poročajo, da so prošli teden narasle cene za daljnih 10 do 15 lir za kg. V glavnem je ostala Amerika kupec za prvovrstno tklano surovo svilo. Povpraševanje iz Nemčije je popolnoma prenehalo. Le Švica še kupuje manjše količine.

Nemčija mora kupovati premog. — Nemška vlada je morala kupiti dosedaj za 30 miljard premoga na Angleškem, da je bilo mogoče vzdržati obrat na železnicah.

Cena češkemu krompirju. Čehi ponujajo krompir slabše kakovosti Madžarom po 12 do 13 Kč za 100 kg, postavljen na mejo. Slovaški kmetje pa ponujajo Madžarom najlepši krompir po 15 do 16 Kč za 100 kg loco državna meja.

Izpremembe v pravilniku državne hipotekarne banke. Upravni odbor državne hipotekarne banke je dne 10. okt. 1922 izpremenil člen 71. svojega pravilnika. Ta člen se glasi sedaj: Če dolžnik ne položi ob roku obresti in odplačila, ga banka takoj opomni na njegovo obveznost ter ga pozove, naj ji v desetih dneh položi zaostalo anuiteto. Za opomin se pobere od dolžnika 20 dinarjev.

Tržna poročila.

Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 13.60 do 13.80 K, oves 7.70 K, koruza 7.29 K, pšenična moka (št. 0) ponudba: 20.00 K. — Tendenca nespremenjena.

Borza.

Zagreb, *devize*: Dunaj 0.083 — 0.088, Berlin 0.66 — 0·86, Budimpešta 2.35 — 2.65, Bukarešt 39.50 — 41, Milan 258 — 262, London 273.50 — 278.50, Newyork 61 — 62, Pariz 392.50 — 397.50, Praga 198.50 — 201.50, Švica 1121 — 1131, Varšava 0.465, *valute*: dolar 60 — 61, levi 34 — 36, češke krone 195.50 — 198.50, madžarske krone 2.20 — 2.50, funti 268.50 — 273.50, franki 385, leji 38.75 — 40.25, švic. franki 1105 — 1115, lire 254 — 258.

Jadranska banka 385 — 395.
Ljubljanska kreditna banka 200.
Slovenska eskomptna banka 150.
Ljubljanske strojne tovarne 150.
Trboveljska premog. družba 240 — 260.

Beograd, *devize*: Newyork 61, London 275, Milan 255, Varšava 0·55, Pariz 399, Praga 199, Ženeva 1138, Solun 110.

Curih: Berlin 0·0675, Newyork 549, London 24.48, Pariz 34.50, Milan 23.15, Praga 17.60, Budimpešta 0.22, Zagreb 2.225, Bukarešta 3.45, Sofija 3.75, Varšava 0.035, Dunaj 0.0073, avstr. žig. krone 0.0075.

Berlin: devize: Italija 32.418 — 32.582, London 34.921.50. — 35.087.50, Newyork 7780.50 — 7819.50, Pariz 45.885 — 64.115, Švica 138.652 — 139.348, Dunaj 1087 — 1089, Praga 23.790 — 23 910, Budimpešta 304 — 306, Sofija 5137 — 5163, Beograd 119.70 — 120.30.

ŠTAMPILJE vseh vrst CIRIL SITAR LJUBLJANA Sv. Petra cesta 15

BATERIJE — AVTO

za žepne svetilke priporoča galanterijska trgovina

Drago Rosina, Maribor

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Močne trpežne bakrene kotle vseh vrst s širokimi kapami, izdeluje edino

kotlarska zadruga

v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.

Čisti domači izdelki! Stalna zaloga! Nizke cene!

Sprejemajo se vse v to stroke spadajoča popravila.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko vodo,
Lastna pražarna za kavo in miln za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Ali ste že okusili
„LUKUL“???
naš prvi, edini domači juhini izvleček (zabela), kateri
prekosi
vsled **izdatnosti okusa** in **cene** vse druge izdelke.
Izdeluje ‚LUKUL‘, d. z o. z., Ljubljana.
Zahtevajte v vseh trgovinah! Ne pošiljajte našega denarja v tujino!

Trgovci
ki se zanimajo za prodajo važnih sredstev za zatiranje mrčesa itd. na sadnem drevju, vsakovrstnih poljskih in vrtnih škodljivcev, dalje peronospore, snetjavosti pri žitu itd., naj nam javijo svoje naslove, da jim pošljemo natančnejše tozadevne podatke.
Ljubljanska komerc. družba
Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Erjavec & Turk
PRI „ZLATI LOPATI“
trgovina z železnino in cementom
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
preje Hammerschmidt (Mühleisen) nasproti Križanske cerkve.

Karbid
in karbidne svetilke, priporoča cenjenim gosp. trgovcem na debelo po originalni tovarniški ceni.
Veletrgovina z železom tovarniška zaloga karbida
Ivo Andraschitz
Maribor.

Mavec - gips
portland- in roman-cement, apno, opeko, umetni škrilj, strešno in izolacijsko lepenko, watprof, karbolinej, drvocement, razne žeblje
nudi po najnižji ceni
Kosta Novaković in dr.
veletrgovina s stavbenim materijalom
Ljubljana,
Miklošičeva cesta štev 13.
Prevzame se tudi izpeljava xylolithnih tlakov.

Veletrgovina
Miloš OSET
Maribor
nasproti glavnega kolodvora
priporoča gg. trgovcem po najnižji ceni vse
špecerijsko in kolonijalno blago.
Naslov za pisma in brzojav: MILOŠ OSET, Maribor.
Telefon inter. 15.
Zahtevajte cenik.

Maraskino Morpurgo
Čašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!
Priporočamo: Cognac Dalmatia Medicinal in druge izbrane likerje, žganja, ekstrakte in sirupe.
Prva odlikovana dalmatinska parna destilacija V. Morpurgo, Split.
Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Samo na debelo!
Zimska trikotaža vse vrste nogavic, rokavic, havbce za otroke, dokolenice ter vseh barv volne.
GASPARI & FANNINGER
MARIBOR
Samo na debelo!

Tovarna klobukov „ŠEŠIR“
d. d. Škofja Loka
[redacted]
izdeluje najfinejše klobuke vseh vrst iz zajčje dlake
[redacted]
Specijaliteta: velur klobuki.
Kupuje tudi vsako množino zajčjih kož.

Underwood
najboljši amerikanski pisalni stroj sedanjosti
Opalograph
razmnoževalni aparat razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive stekl. plošče

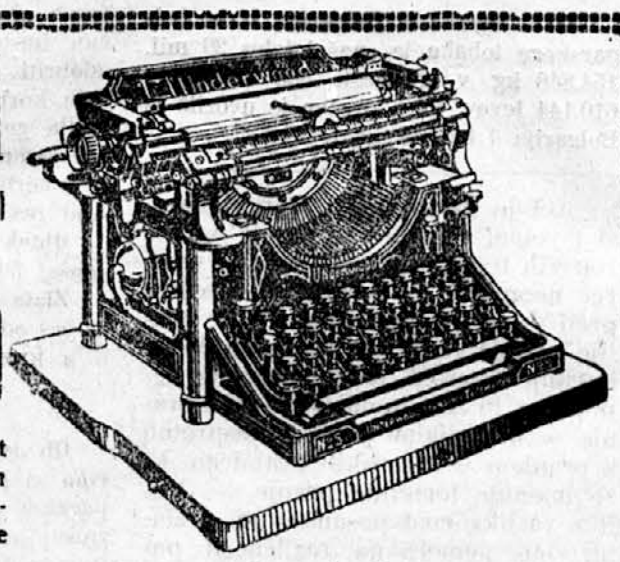

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Delniška glavnica: K 20,000.000·—
SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA
Rezervni zakladi: K 6,500.000·—
Podružnice: Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.
LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 1.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Telefoni štev. 146, 458.
Brzojavke: Eskomptna

Lastnik: »Merkur« trgovsko-industrijska d. d., Ljubljana. — Glavni urednik: Robert Blenk. — Odgovorni urednik: Franjo Zebal. — Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani